

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र

स्वाध्याय
(Assignments)

(सूचना : विविध विषयांचे स्वाध्याय प्रश्न पुढे दिलेले आहेत त्यानुसार
विद्यार्थ्यांनी आपण निवडलेल्या विषयांचे स्वाध्याय तयार करून
दिलेल्या सूचनेनुसार जमा करावेत.)

बी. कॉम. भाग — १ (सत्र — १)

ऑक्टोबर/नोव्हेंबर २०२६

दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

बी. कॉम. भाग — १ सत्र — १(६०:४० स्वरूपाचा अभ्यासक्रम)

ऑक्टोबर/नोव्हेंबर २०२६

आपण दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रामध्ये प्रवेश घेतल्याबद्दल आपले अभिनंदन आणि स्वागत! शैक्षणिक वर्ष २०२६ — २७ मध्ये बी. कॉम. भाग १ साठी प्रवेशित झालेल्या विद्यार्थ्यांकरिता ६० :४० स्वरूपाच्या अभ्यासक्रमाप्रमाणे स्वाध्याय प्रश्न सोबत देत आहोत. सदरचे स्वाध्याय खाली दिलेल्या नियमावलीप्रमाणे पूर्ण करून आपल्या अभ्यासकेंद्राकडे जमा करणे आवश्यक आहे. दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या मुख्य कार्यालय शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर येथे स्वाध्याय स्विकारले जाणार नाहीत.

नियम :

1. सत्र १ परीक्षेमध्ये तीन विषयांसाठी ६० लेखी परीक्षा व ४० स्वाध्याय परीक्षा आणि उर्वरित विषयांसाठी ३० लेखी परीक्षा व २० स्वाध्याय परीक्षा असणार आहे.
2. निवडलेल्या प्रत्येक पेपरसाठी एक असे सत्र १ साठी एकूण सहा स्वाध्याय पूर्ण करावयाचे आहे. स्वाध्याय लिहिण्याकरिता आखीव कागद/A4 size paper वापरावा.
3. स्वाध्याय उत्तरपत्रिकेच्या मुखपृष्ठावर आपण प्रवेश घेतलेल्या अभ्यासक्रमाचे नाव, वर्ष, तुमचा परीक्षेचा बैठक क्रमांक, नोंदणीप्रमाणे नाव, पत्ता (कायमस्वरूपी), विषय, PRN व मोबाईल नंबर (कायमस्वरूपी) लिहिणे आवश्यक आहे. (मुख्यपृष्ठ / Cover Page यासोबत दिलेले आहे ते Download करून वापरावे)
4. लिहून पुर्ण केलेले सर्व पेपर्सच्या स्वाध्यायावर आपला परीक्षा बैठक क्रमांक (Exam seat No.) लिहूनच प्रवेशासाठी निवडलेल्या अभ्यास केंद्रावर स्वतः पोच करावे किंवा पोस्टाद्वारे/कुरिअरद्वारे पाठवावेत. (बैठक क्रमांक विद्यापीठाच्या https://sukapps.unishivaji.ac.in/online_portal/#SubMenu या संकेतस्थळावर उपलब्ध होतील.)
5. विद्यार्थ्यांनी आपल्या स्वाध्याय उत्तरपत्रिका हॉलतिकीट प्राप्त झालेनंतर तातडीने आपल्या अभ्यासकेंद्रावर जमा कराव्यात.

6. एकदा स्वाध्याय जमा केल्यानंतर व त्यांचे मूल्यांकन झाल्यानंतर तेच स्वाध्याय परत जमा करता येणार नाही व संबंधित सत्राचे स्वाध्याय जमा केले नाही तर ते पुन्हा जमा करता येत नाही. स्वाध्याय गुणांचे पुनर्मुल्यांकन व फेरतपासणी केली जाणार नाही.
7. जे विद्यार्थी स्वाध्याय दिलेल्या वेळेत जमा करतील त्याच विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जातील. जे विद्यार्थी स्वाध्याय जमा करणार नाहीत अशा विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जाणार नाहीत व ते सदरच्या ४० गुणांना व १० गुणांना (Marks) मुक्तील. याबाबत दूर शिक्षण केंद्र जबाबदार राहणार नाही.
8. विद्यार्थ्याने जर स्वाध्याय जमा केले असतील व तो त्या संबंधित विषयामध्ये अनुत्तीर्ण झाला असेल तर त्याला फ्रेश स्वाध्याय जमा करता येणार नाही. तो लेखी परीक्षेला पुन्हा बसू शकतो, स्वाध्यायाचे पूर्वीचेच गुण विचारात घेतले जातील.
9. बी.कॉम. भाग— १ चा अभ्यासक्रम शैक्षणिक वर्ष २०२४—२०२५ मध्ये राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० अन्वये सुधारित करण्यात आलेला आहे. त्यामुळे स्वयंअध्ययन साहित्याचे अध्ययन करताना विद्यार्थ्यांनी आपल्या विषयाच्या सुधारित अभ्यासक्रमाप्रमाणे स्वयंअध्ययन साहित्याचे अध्ययन करावे. सदरचा अभ्यासक्रम <https://www.unishivaji.ac.in/bos/commercelist.asp> या विद्यापीठ संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.

विशेष सुचना

- अ) दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या सर्व मान्यताप्राप्त अभ्यासकेंद्रावर संपर्क सत्रांचे आयोजन केले जाते तरी विद्यार्थ्यांनी वेळोवेळी अभ्यास केंद्र समन्वयक यांच्याशी संपर्क साधून संपर्कसत्र, परीक्षा, वेळापत्रक, हॉल तिकीट इ. बाबत माहिती घ्यावी तसेच वेळोवेळी संकेतस्थळाला भेट देवून अद्यावत माहिती जाणून घ्यावी.
- ब) आपण निवडलेल्या विषयाप्रमाणे स्वयं अध्ययन साहित्य घेणे, सुधारित अभ्यासक्रम (Syllabus) प्राप्त करून घेणे व त्याप्रमाणे अध्ययन करणेची जबाबदारी विद्यार्थ्यांची आहे.
- क) आपल्या रजिस्ट्रेशन फॉर्मवर असलेल्या अभ्यास केंद्रामध्येच स्वाध्याय जमा करावयाचे आहेत जर दुसऱ्या अभ्यास केंद्रावर स्वाध्याय जमा केलेस सदरचे स्वाध्याय गुण मिळणार नाहीत.

अभ्यासक्रमाचे नांव : बी. कॉम. भाग — १

सत्र : एक

विषय :

परीक्षा बैठक क्रमांक :

.....

दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र, शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

स्वाध्याय उत्तर पत्रिकेचे मुखपृष्ठ

1. अभ्यास केंद्राचे नांव :

2. विद्यार्थ्याचे पूर्ण नांव :

3. पूर्ण पत्ता :

..... पिन कोड नं.:

4. परीक्षा बैठक क्रमांक :

5. पी.आर.एन. नंबर :

6. अभ्यासक्रमाचे नांव : सत्र :

7. पेपरचे नांव :

8. पेपर क्रमांक :

9. सबजेक्ट कोड :

10. स्वाध्याय जमा करण्याचा दिनांक :

11. विद्यार्थ्याची स्वाक्षरी :

12. मिळालेले गुण :

परीक्षकांची सही :

B.Com. Part I Sem. I (60:40 Pattern Syllabus) Assignment Questions
October/ November 2026

बी. कॉम. भाग २ सत्र १ (६०:४० स्वरूपाचा अभ्यासक्रम)

ऑक्टोबर/नोव्हेंबर २०२६

All Questions are Compulsory

सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

Accountancy Paper-I (Accounts of Partnership Firm)

Semester - I

40 Marks

1. A, B and C share profits in the proportion of $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$ and $\frac{1}{6}$. Their Balance Sheet is as follows:

Liabilities	Rs.	Assets	Rs
A's Capital	30,000	Assets less liabilities	80,000
B's Capital	30,000		
C's Capital	20,000		
Total	80,000		80,000

The partnership is dissolved and the assets are realized as follows: First realization Rs. 10,000 Second realization Rs. 15,000 Third realization Rs. 25,000 Prepare a statement showing how the distribution should be made by using surplus capital method.

OR

1. Ram, Krishna and Arjun sharing profits and losses in the ratio of 2:2:1 took out a Joint Life Policy for Rs. 15,00,000 paying an annual Premium of Rs. 60,000 starting for 15th Aug., 2018. The surrender value of the policy was 2018-19 Nil, 2019-20 Rs. 15,000, 2020-21 Rs. 30,000, 2021-22 Rs. 60,000 and 2022-23 Rs. 1,05,000. Krishna died on 16th Dec., 2022 and the Life Insurance Corporation of India paid the amount on 10th Jan., 2023. Show The Joint Life Policy Account.

B. Com. I : Business Administration Paper-I (Principle of Management)

Semester – I

40 Marks

1. Explain the need for the study of management.

OR

2. Explain F.W. Taylor's principles of management.

व्यावसायिक प्रशासन पेपर १ (व्यवस्थापनाची तत्वे)
Semester – I

40 Marks

१. व्यवस्थापनाच्या अभ्यासाची आवश्यकता स्पष्ट करा

किंवा

१.एफ.डब्ल्यू.टेलर यांची व्यवस्थापनाची तत्वे स्पष्ट करा.

B.Com. I: Business Studies Paper-I (Fundamental of Business)
Semester - I

40 Marks

1. What is risk? Explain the types of risk.

OR

1. What is a partnership firm? Explain the advantages and disadvantages of a partnership firm.

व्यावसायिक अभ्यास (व्यवसायाची मुलभूत तत्वे)
Semester -I

40 Marks

१. जोखीम म्हणजे काय? जोखमीचे प्रकार स्पष्ट करा.

किंवा

१. भागीदारी संस्था म्हणजे काय? भागीदारी संस्थेचे फायदे व तोटे स्पष्ट करा

B.Com. I : Marketing Skills (Basic of Marketing)Paper-I
Semester - I

20 Marks

1. What is marketing? Explain the importance of marketing from the point of view of business organizations.

OR

1. Explain the types of consumer purchasing decisions.

विपणन कौशल्ये (मुलभूत विपणन)
Semester - I

20 Marks

१.विपणन म्हणजे काय? विपणनाचे व्यवसाय संस्थांच्या दृष्टिकोनातून महत्व स्पष्ट करा.

किंवा

१. उपभोक्ता खरेदी निर्णयाचे प्रकार स्पष्ट करा.

B.Com. I : Accounting Skills
(Preparation of Vouchers) Paper-I

Semester – I

20 Marks

1. Prepare of Cash Receipt Vouchers

Problem. 1. ABC Stationery Store received cash payments for the following transactions on 24th November 2024:

1. Rs. 5000 from Mr. Prathmesh as payment for purchased office supplies.
2. Rs. 12,000 from XYZ Corporation for a bulk order of stationery items.
3. Rs. 3000 from Mr. Aditya as an advance payment for a custom order.

Prepare the Cash Receipt Voucher for these transactions.

OR

1. Prepare Cash Payment Voucher. Payment for Office Expenses.

Scenario . XYZ Pvt. Ltd. made the following cash payments on 3rd December 2024:

1. Rs. 1500 to Mr. Raj for office cleaning services.
2. Rs. 2500 to Mr. Arjun for delivering office supplies.

Prepare the Cash Payment Vouchers for these transactions.

B.Com. I : Managerial Skills Paper-II

Semester - I

20 Marks

1. The workers in M/s Atul Limited are unhappy. They want a salary increase. The administration is not ready to increase the salary due to the financial condition of the company. In such a situation, you have been appointed as a manager. You have to resolve this issue by communicating with both the workers and the administration. For this, which managerial skill should you have among technical skills, human skills, conceptual skills? Also explain its importance?

OR

1. Explain the concept and capabilities of interpersonal skills?

B.Com. I व्यवस्थापकीय कौशल्ये पेपर १

Semester - I

20 Marks

१. मेसर्स अतुल लिमिटेड कंपनीमध्ये कामगार अस्वस्थ आहेत. त्यांना पगार वाढ हवी आहे. कंपनीची आर्थिक स्थिती चांगली नसल्यामुळे प्रशासन पगार वाढ करण्यास तयार नाही. अशा परिस्थितीमध्ये व्यवस्थापक म्हणून तुमची नेमणूक करण्यात आली आहे. तुम्हाला कामगार आणि प्रशासन दोघांमध्ये संवाद साधून हा प्रश्न सोडवायचा आहे. यासाठी तुमच्याकडे तांत्रिक कौशल्ये मानवी कौशल्ये संकल्पनात्मक कौशल्य यापैकी कोणते व्यवस्थापकीय कौशल्य असले पाहिजेत तसेच त्याचे महत्त्व काय स्पष्ट करा.

किंवा

१. अंतरवैयक्तिक कौशल्याची संकल्पना आणि क्षमता स्पष्ट करा?

B.Com. I : Applied Banking Paper - I

Semester - I

20 Marks

1. Explain the currency management system and currency distribution system.

OR

1. Nagesh works in a bank. Rupesh came to the bank and wanted a loan. He meet the manager. The manager sent him to Nagesh. The manager told Nagesh to complete the loan assessment process of Rupesh and then tell what did Nagesh.

B.Com. I व्यावहारिक बँकिंग

Semester - I

20 Marks

1. चलन व्यवस्थापन प्रणाली आणि चलन वितरण प्रणाली स्पष्ट करा.

किंवा

1. नागेश एका बँकेमध्ये जॉब करतो. बँकेमध्ये रुपेश आला त्याला कर्ज हवे होते तो मॅनेजरला भेटला. मॅनेजरने त्याला नागेश कडे पाठवले. मॅनेजरने नागेश ला सांगितले रुपेश ची कर्ज मूल्यांकन प्रक्रिया पूर्ण करून घ्या त्यानंतर नागेश ने काय केले असेल ते सांगा.

B.Com. I : English for Business Communication Paper -I

Semester - I

20 Marks

1. Explain the classification of tenses

OR

1. Explain the types of Sentences

B.Com. I : Indian Business Management

Semester - I

20 Marks

1. What is the role of values in management? Explain the usefulness of this management in the context of Indian culture, tradition and history.

OR

1. Explain the business models of Amul

B.Com. I : भारतीय व्यवसाय व्यवस्थापन

Semester - I

20 Marks

१. व्यवस्थापनशास्त्रातील मूल्यांची भूमिका काय आहे? भारतीय संस्कृती, परंपरा आणि इतिहासाच्या संदर्भात या व्यवस्थापनाची उपयुक्तता स्पष्ट करा.

किंवा

1. अमुल चे व्यवसाय मॉडेल्स स्पष्ट करा

.....

B.Com. I : Basic English Usage (OE: Paper- I)

Semester - I

20 Marks

1. Write a short note on the types of nouns and ways of forming plural nouns with examples.

OR

1. Discuss and elaborate rules of subject –verb concord

.....

B.Com. I OE: Foundation of Scientific Method 1

१. विज्ञानाच्या व्याख्या देवून वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

२. कारणतेचे तत्वे सविस्तर स्पष्ट करा.

स्पष्ट करा.

1. Explain the definition and characteristics of Science.

2. Explain the Principal of Causality.

.....